

แบบฝึกหัด

เตรียมสอบธรรม สนามหลวง

นักธรรมตรี

ชื่อ

(ฉายา/นามสกุล)

แบบฝึกหัด

เตรียมสอบธรรม สนามหลวง

นักธรรมชั้นตรี

ชื่อ _____ (ฉายา/นามสกุล) _____

ห้อง _____

สำหรับพระภิกษุสามเณรเตรียมสอบธรรม สนามหลวง ระดับนักธรรมชั้นตรี

โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย

~ ข ~

แบบฝึกหัดเตรียมสอบธรรม สนามหลวง นักธรรมชั้นตรี

- ที่ปรึกษา : พระมหาสุธรรม สุรตโน ป.ธ.๕, ดร.
พระมหาวิทยา จิตตชโย ป.ธ.๕
- ผู้เรียบเรียง : พระอดิคุณ จิตวโร ดร.
- ลิขสิทธิ์ : โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย
๒๓/๒ หมู่ ๗ ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐
<http://www.pariyat.com>, E-mail : happymo1956@gmail.com
- พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
- จำนวน : ๕๐๐ เล่ม
- พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
เลขที่ ๕๕ หมู่ ๑๘ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๑

สัพพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

หนังสือเล่มนี้ได้รับการสนับสนุนการจัดพิมพ์และเผยแพร่เป็นธรรมทาน โดย มูลนิธิธรรมกาย

สำหรับสำนักศาสนศึกษา สถานศึกษา

ที่มีความประสงค์จะนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนนักธรรมชั้นตรี

ติดต่อได้ที่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย จ.ปทุมธานี

โทร. ๐-๒๘๓๑-๑๐๐๐ ต่อ ๑๓๗๘๐

~ ค ~

คำนำในการจัดพิมพ์ ครั้งที่ ๑

แบบฝึกหัดเตรียมสอบธรรม สนามหลวง นักธรรมชั้นตรี เล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนข้อสอบธรรมสนามหลวง โดยสามารถทำแบบฝึกหัดไปพร้อมกับศึกษาคู่มือเตรียมสอบธรรม สนามหลวง นักธรรมชั้นตรี ประมวลปัญหา-เฉลย (๒๕๕๑-๒๕๖๒) ไปพร้อมกันได้

ผู้จัดทำหวังว่า ผู้เข้าสอบธรรม สนามหลวง ระดับนักธรรมตรี จะได้ประโยชน์จากการฝึกทำแบบฝึกหัดเล่มนี้ สามารถช่วยเสริมความเข้าใจและจดจำแนวการออกข้อสอบธรรมสนามหลวง และใช้ตัวก่อนเข้าสอบธรรม สนามหลวง เพื่อช่วยทำให้เกิดความมั่นใจในการทำข้อสอบได้มากยิ่งขึ้น

ขอให้ทุกท่านจงมีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองในร่มเงาบรรพชิตศาสนาสืบไป ให้มีดวงปัญญาสว่างไสว รู้แจ้งเห็นแจ้งในธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้โดยง่าย โดยเร็วพลันเทอญฯ

ขอขอบคุณและอนุโมทนาบุญ

พระอดิคุณ ฐิตวโร ดร.

กองธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรม

วัดพระธรรมกาย จ.ปทุมธานี

๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

~ ง ~

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	๑
บทที่ ๒	๒๓
๒.๑ แนวคำถาม วิชาธรรมวิภาค	๔๕
๒.๒ แนวคำถาม วิชาพุทธประวัติ	๕๕
๒.๓ แนวคำถาม วิชาศาสนพิธี	๖๔
๒.๔ แนวคำถาม วิชาวินัยมูข	

บทที่ ๑

ข้อสอบธรรม สนามหลวง วิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม

ปี ๒๕๕๔

ททมาโพ ปิโย โหติ.

ผู้ให้' ขอมเป็นที่รัก.

ฉง. ปญจก. ๒๒/๕๔.

ปี ๒๕๕๕

หิริโธตตบุปปีชญญว โลกํ ปาเสติ สาธุกํ.

หิริและโธตต'ปะ ขอมรักษาโลกไว้เป็นฉัฟดี.

(ว.ว)

ปี ๒๕๕๖

โกโธ ทุมฺเมธโคจโร.

ความโกธ'เป็นฉารมณขของคหมีปญญาทราภ.

ช.ชา.ทสก. ๒๗/๒๘๐.

ปี ๒๕๕๗

ฉพฺชาปชฺฌํ สุขํ โลก.

ความไม่เปียดเปียด เป็นสุข'ไพโลก.

วิ. มหา. ๔/๖., ช. ฉ. ๒๕/๘๖.

ปี ๒๕๕๘

สุขา สงฺขมสุส สามคฺคิ.

ความพร'อมเพริขงของหมู'ให้เกิดสุข.

ช. ฉ. ๒๕/๔๑.

~ ๒ ~

ปี ๒๕๕๙

ผาตี กษิธา ฉวิหฺเรฐนํ ปรี.
ควรรทำแต่ความเจริญ อดาเป็นตเป็นพเนา.

ช.ชา.สตตก. ๒๗/๒๑๒.

ปี ๒๕๖๐

สาธฺ ปาเฟฬ ทุกกริ.
ความดี อดคนชั่วทำหาก.
วิ.จุสฺ ๗/๑๙๕, ช.ฉ. ๒๕/๑๖๗.

ปี ๒๕๖๑

สพพทานิ ฌมฺมทานิ ชินาติ.
ผู้ให้ธรรม อดมชณะการให้ทั้งปาง.

ช. ฉ. ๒๕/๖๓.

ปี ๒๕๖๒

ททำ มิตฺตานิ คนฺถติ.
ผู้ให้ อดมผูกมิตรไว้ได้.

ส.ส. ๑๕/๓๑๖.

ปี ๒๕๖๓

ปมาโท มจฺจุโฬ ปทํ.
ความประมาท เป็นทางแห่งความตาช.

ช.ฉ. ๒๕/๑๘.

บทที่ ๒

๒.๑ วิชาธรรมวิภาค

ทุกะ หมวด ๒

๑. ธรรมมีอุปการะมาก มีอะไรบ้าง ? ที่ว่ามีอุปการะมากนั้น เพราะเหตุไร ?

๒. คนที่ทำอะไรมักพลั้งพลาด เพราะขาดธรรมอะไร ?

๓. สติ แปลว่าอะไร ? เพราะเหตุไรจึงถือว่าเป็นธรรมมีอุปการะมาก ?

๔. ธรรมคุ้มครองโลก มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง

๕. หิริและโอตตปปะ ได้ชื่อว่า ธรรมเป็นโลกบาล เพราะเหตุไร ?

๖. การที่บุคคลพบงูพิษแล้วสะดุ้งกลัวว่าจะถูกกัดตาย จัดเป็นโศตตัมปะได้หรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๗. โลกเดือดร้อนวุ่นวายในปัจจุบันนี้ เพราะขาดธรรมอะไร ?

๘. ในทางโลก คุณงามที่หน้าตา ส่วนในทางพุทธศาสนา คุณงามที่ไหน ?

๙. ในโลกนี้ มีบุคคลประเภทใดบ้างที่หาได้ยาก ?

๑๐. บุพพการีและกตัญญูกตเวที ได้แก่บุคคลเช่นไร ?

ติ๊กะ หมวด ๓

๑. พระรัตนตรัย กับไตรสรณ-คมน์ เป็นอย่างเดียวกัน หรือต่างกันอย่างไร ?
การเปล่งวาจาถึงรัตนะ ๓ เป็นที่พึง จัดเป็นอย่างไรใน ๒ อย่างนั้น ?

๒. รัตนะ ๓ มีอะไรบ้าง ? รัตนะ ๓ นั้น มีคุณอย่างไร ?

๓. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้ชื่อว่ารัตนะ เพราะเหตุไร ?

๔. ในรัตนะ ๓ พระธรรม ได้แก่อะไร ? ให้คุณแก่ผู้ปฏิบัติตามอย่างไร ?

๕. พระพุทธเจ้าทรงเป็นบุพพการีของพุทธบริษัทอย่างไร ?

๖. พระสงฆ์ในรัตนตรัยมีคุณอย่างไร ?

๗. พระพุทธเจ้าคือใคร ? ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย้อย่างไร ?

๘. อาการที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนมีกี่อย่าง ? ชื่อว่า “ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย” นั่นคืออย่างไร ?

๘. พระโอรสของพระพุทธเจ้า หรือที่เรียกกันว่า หัวใจพระศาสนา มีกี่ข้อ ?
อะไรบ้าง ?

๑๐. ทุจريت คืออะไร ? พุทไต้ร้ายผู้อื่น จัดเข้าในทุจريتข้อไหน ?

๑๑. เห็นผิดจากคลองธรรม คือเห็นอย่างไร ? จัดเข้าในทุจريتข้อไหน ?

๑๒. ทุจريت คืออะไร ความเห็นว่าคุณของบิดามารดาครูบาอาจารย์ไม่มีบุญบาป
ไม่มี จัดเป็นทุจريتข้อไหน ?

๑๓. รากเหง้าของอกุศลเรียกว่าอะไร มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงควรละเสีย ?

๑๔. มุลเหตุที่ทำให้บุคคลทำความชั่ว เรียกว่าอะไร มีอะไรบ้าง เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ควรปฏิบัติอย่างไร ?

๑๕. การสำรวจมอินทรีย์ ได้แก่การกระทำอย่างไร? เมื่อกระทำเช่นนั้นแล้วจะ ได้รับประโยชน์อะไร ?

๑๖. คำต่อไปนี้มีความหมายว่าอย่างไร?

- ๑) สัมปชัญญะ ๒) กตัญญูกตเวที ๓) กายทุจจริต ๔) มาตาปีตุอุปัฐฐาน
๕) ปุพเพกตปุญญตา

๑๗. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

- ๑) พาหุสัจจะ ๒) อกุศลมูล ๓) อินทรีย์สังวร ๔) อนัตตา ๕) กามฉันท์ ฯ

๑๘. บุญกิริยาวัตถุ คืออะไร ? โดยย่อมีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?

๑๙. ไตรลักษณะ ได้แก่อะไรบ้าง ?

จุดกาะ หมวด ๔

๑. ภิกษุสามเณรผู้บวชใหม่ ควรเว้นอันตราย ๔ อย่าง คืออะไรบ้าง ?

๒. ธรรมคุณล่อล่อรณนำไปสู่ความเจริญ เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๓. บุคคลผู้รักษาความยุติธรรมไว้ได้ ควรเว้นจากธรรมอะไร ? ธรรมนั้นมีอะไรบ้าง ?

๔. คุณธรรมเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๕. เมื่อเพื่อนร่วมงานได้เลื่อนตำแหน่ง ไม่คิดริษยา พलयินดีกับเขาด้วย เชื่อว่าปฏิบัติตามพรหมวิหารธรรมข้อใด ?

๖. อริยสัจ ๔ มีอะไรบ้าง ความไม่สบายกายไม่สบายใจจัดเป็นอริยสัจ ข้อไหน ?

๗. เหตุให้เกิดทุกข์ในอริยสัจ ๔ คืออะไร ?

๘. ทุกข์ในอริยสัจ ๔ คืออะไร ? เหตุให้เกิดทุกข์คืออะไร ?

๙. พรหมวิหาร ๔ มีอะไรบ้าง ?

๑๐. นักเรียนผู้ต้องการจะเรียนหนังสือให้ได้ผลดี จะนำอิทธิบาทมาใช้อย่างไร ?

๑๑. ปัญญาอันเห็นชอบอย่างไร จึงชื่อว่ามรรคในอริยสัจ ๔ ? เพราะเหตุไร ?

๑๒. ธาตุ ๔ มีธาตุอะไรบ้าง ? ธาตุมีลักษณะแข็งแข็ง คือธาตุอะไร ?

๑๓. ที่ทำงานไม่สำเร็จผลตามที่มุ่งหมาย เพราะขาดคุณธรรมอะไรบ้าง ?

ปัญจกะ หมวด ๕

๑. กายกับใจของเรานี้แบ่งออกเป็นกี่กอง ? อะไรบ้าง ?

๒. กรรมที่เป็นบาปหนักที่สุด มีชื่อเรียกว่าอะไร ? คืออะไรบ้าง ?

๓. อานิสงส์การฟังธรรม มีอะไรบ้าง ?

๔. การจะเป็นนักเทศน์ที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ? จงตอบมาสัก ๓ ข้อ

๕. อภินิหารปัจเจกชน คือข้อที่ควรพิจารณาเนื่อง ๆ ๕ อย่าง ทรงสอนให้พิจารณาอะไรบ้าง ?

๖. ชั้นที่ ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ? ย่อเป็น ๒ อย่างไร ?

๗. คิดอย่างไรเรียกว่า พยาบาท ? คิดอย่างนั้นเกิดโทษอะไร ?

๘. อภินิหารปัจเจกเวกขณ์ชื่อว่า ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ดังนี้ ผู้พิจารณาได้รับประโยชน์อย่างไร ? จงอธิบาย

๙. สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พิจารณาเนื่อง ๆ มีอะไรบ้าง ? ทรงให้พิจารณาอย่างไร ?

๑๐. ธรรมเป็นกำลัง ๕ อย่าง คืออะไรบ้าง ? ธรรม ๕ อย่างนั้น เรียกว่าอินทรีย์ เพราะเหตุไร ?

๑๑. ธรรมอันเป็นเครื่องกันจิตไม่ให้บรรลุดุจความดี คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

นักกะ หมวด ๖

๑. อินทรีย์ ๖ กับอารมณ์ ๖ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ?

๒. อายตนะภายนอก ๖ ได้แก่อะไรบ้าง ?

๓. อายตนะภายใน ๖ ได้แก่อะไรบ้าง ?

๔. การระ คืออะไร ? มีกี่อย่าง ? ข้อว่า การระในการศึกษา หมายถึงอะไร ?

สัตตะกะ หมวด ๗

๑. จงให้ความหมายของคำว่าต่อไปนี้ ?

๑) รัมมัญญตา ๒) มัตตัญญตา ๓) กาลัญญตา

อัญญกะ หมวด ๘

๑. เมื่อโลกธรรม ๘ เกิดขึ้นแก่ตน ควรพิจารณาอย่างไร ?

๒. โลกธรรม ๘ มีอะไรบ้าง ?

๓. สัมมากำมัตตะ ทำการงานชอบ คือทำอะไร ?

๔. สัมมาวายามะ เพียรชอบ คือเพียรอย่างไร ?

๕. คำว่า เจริญชอบ ในมรรคมีองค์ ๘ นั้น คือ เจริญอย่างไร ?

นวกะ หมวด ๕

๑. มละ คืออะไร ? เป็นศิษย์ได้ดีแล้วทำมีนดิ่งกับอาจารย์ จัดเข้าในมละ
อย่างไรหน้ ? และควรชำระมละอย่างนั้นด้วยธรรมอะไร ?

ทสกะ หมวด ๑๐

๑. บรรพชิตผู้พิจารณาเนื่อง ๆ ว่า วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ จะได้รับ
ประโยชน์อะไร ?

กิริยปฏิบัติ จตุกกะ หมวด ๔

๑. ฆราวาสผู้ครองเรือนควรตั้งอยู่ในธรรมข้อใดบ้าง ?

๒. อบายมุข คืออะไร ? ความเป็นนักเลงสุราจัดเป็นอบายมุขเพราะเหตุไร ?

๓. อบายमुख ๔ มีอะไรบ้าง ?

๔. ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?

๕. มิตรแท้ มีกี่จำพวก ? อะไรบ้าง ?

๖. ข้อว่า “แม้ชีวิตก็อาจสละแทนได้” นี้ เป็นลักษณะของมิตรแท้ ประเภทใด ?

๗. มิตรแท้ที่ควรคบ มีกี่ประเภท ? อะไรบ้าง ?

๘. คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหัวใจของผู้อื่นไว้ได้
มีอะไรบ้าง ?

๙. ตระกูลอันมั่งคั่งจะตั้งอยู่นานไม่ได้ เพราะเหตุอะไร ?

๑๐. ความสุขของผู้ครองเรือนตามหลักพระพุทธศาสนาเกิดจากเหตุอะไรบ้าง ?

คิปปฏิบัติ ปัญจกะ หมวด ๕

๑. สัตว์ที่ควรหัดถนอมรักษาเป็นนิตย์ คือสัตว์อะไร ? ได้แก่อะไรบ้าง ?

๒. มิจฉาวณิชา คืออะไร ? การค้าขายเด็ก การค้าขายยาเสพติด การค้าขายเบ็ด
ตกปลา จัดเป็นมิจฉาวณิชาข้อใด ?

๓. อุบาสกอุบาสิกา ได้แก่บุคคลเช่นไร ? การค้าขายที่ห้ามอุบาสกอุบาสิกา
ประกอบ คืออะไรบ้าง ?

๔. การค้าขายสุรา เป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในทางพระพุทธศาสนา มี
ความเห็นไว้อย่างไร ?

๕. อุบายสกอุบาทถิการวตั้งอยู่ในคุณสมบัตือะไรบ้าง ?

คหิปฏิบัติ ฉักกะ หมวด ๖

๑. ศิษย์ที่คหิปฏิบัติต่อครูอาจารย์ อย่งไรบ้าง ?

๒. บุตรธิดาคหิปฏิบัติต่อมารดาบิดาอย่งไร ?

๓. ในทศ ๖ เหล่านี้หมายถึงใคร ?

ก) ทศเบื้องหน้า ข) ทศเบื้องขวา ค) ทศเบื้องหลัง ง) ทศเบื้องซ้าย

จ) ทศเบื้องบน

๔. การคบคนชั่วเป็นมิตร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างไร ?

๕. อบายมุข คืออะไร ? ตีมน้ำเมา มีโทษอย่างไรบ้าง ?

๖. คบคนชั่วเป็นมิตรมีโทษอย่างไร ?

๒.๒ วิชาพุทธประวัติ

บทนำ

๑. พุทธประวัติ คืออะไร? การเรียนรู้พุทธประวัตินั้นได้ประโยชน์อย่างไร ?

ปริเฉทที่ ๑ ชมพูทวีปและประชาชน

๑. ชมพูทวีปแบ่งเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คืออะไรบ้าง ?

๒. ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก ? จำพวกไหนบ้าง ?

๓. คนในชมพูทวีปแบ่งเป็นกี่วรรณะ ? อะไรบ้าง ? พระพุทธบิดาอยู่ในวรรณะอะไร ?

๔. วรรณะทั้ง ๔ มีหน้าที่ต่างกันอย่างไร ?

ปริเฉทที่ ๒ ลักขณบทและศากยวงศ์

๑. พระพุทธเจ้าสืบเชื้อสายมาจากชนชาติใด ? ชนชาตินั้นมาตั้งถิ่นฐานในชมพูทวีปได้อย่างไร ?

ปริเฉทที่ ๓ พระลัทธัตถราชกุมารประสูติ

๑. เจ้าชายลัทธัตถะอุบัติขึ้นในวาระใด ? ชนชาติไหน ?

๒. พระพุทธบิดาทรงมีพระนามว่าอะไร ? ทรงปกครองแคว้นอะไร ? เมืองหลวงชื่ออะไร ?

๓. พระเจ้าสุทโธทนะ มีพระราชโอรสพระราชธิดากี่พระองค์ ? มีพระนามว่าอะไรบ้าง ?

๔. พระนามและนามต่อไ้ไปนี้ เกี่ยวข้องกับเจ้าชายลัทธัตถะอย่างไร

๑) มหาปชาบดีโคตมี ๒) อสิตดาบส (ภาพเทวีลดาบส) ?

๕. บุคคลต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษในฐานะใด ? (๒๕๕๕)

ก) พระเจ้าสีหหนุ ข) พระนางมหาปชาบดีโคตมี ค) พระนางยโสธรา

ง) นายฉันทะ จ) นางสุชาดา

๖. พระมหาบุรุษประสูติที่ไหน ? เมื่อไร ?

๗. อสิตดาบส กล่าวทำนายพระมหาบุรุษไว้ว่าอย่างไร ?

๘. อสิตดาบส อาฬารดาบส และอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระมหาบุรุษอย่างไร ?

๘. เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน พระราชบิดาโปรดให้ทำอะไรเพื่อพระราชกุมารบ้าง ?

๑๐. เมื่อพระมหาบุรุษมีพระชนมายุได้ ๗ ปี ๑๖ ปี ๒๕ ปี มีเหตุการณ์สำคัญเกิดแก่พระองค์อะไรบ้าง ?

๑๑. ภายใน ๗ วัน หลังจากสิทธัตถะราชกุมารประสูติแล้ว มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นแก่พระองค์อย่างไรบ้าง ?

ปริเฉทที่ ๔ เสด็จออกผนวช

๑. เจ้าชายสิทธัตถะทรงปรารถนาถึงอะไร จึงเสด็จออกบรรพชา ? และทรงบรรพชาได้ที่ปึงจันทรรัฐ ?

๒. เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นคืออะไรบ้าง ? ทรงเห็นแล้ว มีพระดำริอย่างไร ?

๓. พระพุทธเจ้าเสด็จออกบรรพชา ตรัสรู้ และปรินิพพาน เมื่อมีพระชนมายุเท่าไรบ้าง ?

ปริเฉทที่ ๕ ตรัสรู้

๑. พระมหาบุรุษเสด็จประทับบำเพ็ญเพียรจนถึงตรัสรู้ ณ ตำบลใด ?

๒. อาหารดาบสและอุทกดาบส มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร ?

๓. ทุกรกิริยา คืออะไร ? พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญตุกรกิริยาด้วยอาการอย่างไรบ้าง ?

๔. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญตุกรกิริยา ณ ที่ไหน ? ผู้ที่รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้คือใคร ?

๕. การที่พระมหาบุรุษทรงเลิกบำเพ็ญตุกรกิริยานั้น เพราะเหตุใด ?

๖. พระมหาบุรุษได้ทรงศึกษาในสำนักอาพาธ ดาษ และอุทกดาษจนจบวิชาความรู้ของอาจารย์ การที่กล่าวว่า พระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เองโดยไม่มีใครเป็นครูอาจารย์นั้นเพราะเหตุใด ?

๗. ปัญจวัคคีย์ คือใคร ? มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าขณะที่ยังทรงบำเพ็ญตุกรกิริยาอย่างไร ?

๘. พระพุทธเจ้าทรงตัดสินพระทัยว่าจะแสดงธรรมแก่ปัญจวัคคีย์ก่อนเพราะเหตุไร ?

ปริเฉทที่ ๖ ปฐมเทศนาและปฐมสาวก

๑. ปัญจวัคคีย์ ได้แก่ใครบ้าง ? ท่านเหล่านั้นอุปสมบทด้วยวิธีอะไร ?

๒. เมื่อพระศาสดาเสด็จไปเมืองพาราณสีเพื่อโปรดปัญจวัคคีย์ ทรงพบใครในระหว่างทาง ? และหลังสนทนากันแล้ว ผู้นั้นได้บรรลุผลอะไร ?

๓. ผู้ประกาศตนเป็นอุบาสกด้วยการถึงรัตนะ ๒ เป็นครั้งแรก คือใคร ? ได้พบพระพุทธเจ้าที่ไหน ?

๔. บุคคลผู้แสดงตนเป็นอุบาสกด้วยการถึงรัตนะ ๒ และรัตนะ ๓ เป็นคนแรก
คือใคร ?

๖. เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ พระองค์ทรงพิจารณาบุคคลผู้สามารถจะตรัสรู้
ธรรมได้โดยเปรียบเทียบกับบัว ๓ เหล่า อย่างไรบ้าง ?

๗. พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ใคร และบังเกิดผลเลิศอย่างไร ?

๘. ปฐมสาวกและปัจฉิมสาวก คือใคร ?

๙. พระสาวกผู้บรรลุพระโสดาบัน และ พระอรหันต์ ครั้งแรกคือใคร?

๑๐. ธรรมจักขุ ดวงตาเห็นธรรมนั้น คือ เห็นว่าอย่างไร ? ได้เกิดขึ้นแก่ผู้ใดเป็นคนแรก ?

๑๑. พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ชื่อว่า เป็นปฐมสาวก เพราะเหตุไร ?

๑๒. อนัตตลักษณะสูตร ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ทรงแสดงเมื่อไร ? ผลเป็นอย่างไร ?

๑๓. เทศนาถ้อยคำแรกชื่ออะไร? ปัจฉิมสักขีสาวกคือสาวกองค์สุดท้ายที่ได้เห็นพระศาสดาได้แก่ใคร ?

ปริเฉทที่ ๗ ประกาศพระศาสนา

๑. คำพูดว่า “ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ” เป็นคำพูดของใคร ? เพราะเหตุไรจึงพูดเช่นนั้น ?

๒. คำว่า “ที่นี่วุ่นวายหนอ ที่นี่ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร ? ความวุ่นวายขัดข้องนั้นสงบลงได้อย่างไร ?

๓. อนุปพิภพิกถา ๕ ว่าด้วยเรื่องอะไร ? ทรงแสดงครั้งแรกแก่ใคร ?

๔. ฃรราวาสที่บรรลุพระอรหัตผลคนแรกคือใคร ? เพราะฟังธรรมอะไร ?

๕. พระพุทธเจ้าทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรแก่ใคร ? ที่ไหน ?

ปริเนทที่ ๘ เสด็จกรุงราชคฤห์

๑. พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ได้ดวงตาดูเห็นธรรมเพราะฟังธรรมจากใคร ?

๒. พระสารีบุตรสำเร็จเป็นพระโสดาบัน เพราะได้ฟังธรรมจากใคร ? ธรรมนั้นมีใจความว่าอย่างไร ?

๓. คำว่า ดวงตาเห็นธรรม นั้นคือเห็นอย่างไร ? พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตรได้ดวงตาเห็นธรรม เพราะฟังธรรมจากใคร ?

ปริเฉทที่ ๕ พุทธกิจในมคธรัฐ

๑. พระพุทธเจ้าทรงเลือกแคว้นมคธเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก เพราะเหตุไร ?

๒. จาตุรงคสันนิบาต คือ การประชุมที่ประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง ?

ปริเฉทที่ ๑๑ เสด็จโกศลชนบท

๑. ครั้งพุทธกาล วัดเชตวันนั้น ตั้งอยู่เมืองอะไร ? ใครเป็นผู้สร้างถวาย ?

ปริเนทที่ ๑๒ ปรินิพพาน

๑. การปลงอายุสังขารของพระพุทธองค์ ถือโดยใจความว่าอย่างไร ? และทรงปลงอายุสังขารเมื่อใด ?

๒. สังฆเวชนียสถาน ๔ ตำบล เป็นสถานที่ให้ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง ?

๓. สถานที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ชื่อว่าอะไร ? ตั้งอยู่ในเมืองอะไร ?

๔. ผู้ที่กล่าวสุนทรพจน์ระงับไม่ให้เกิดสงครามชิงพระบรมสารีริกธาตุคือใคร ?

๕. พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญปฏิบัติบูชายิ่งกว่าอามิสบูชา เพราะเหตุไร ?

๖. สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร ? ๑) ดุมพินีวัน
๒) อสิปตนมฤคทายวัน ๓) ถ้ำจิววัน ๔) เวฬุวัน ๕) ฌาลวัน

๗. สังฆเวชนียสถาน ๔ ได้แก่ที่ใดบ้าง ?

๘. พระพุทธรูป สังฆเวชนียสถาน ตุมพสถูป และ อังคารสถูป อย่างเป็นทางการเป็น
บริโลกเจดีย์และอุทเทสิกเจดีย์ ?

๙. อุปารหบุคคล คือบุคคลเช่นไร ? ได้แก่ใครบ้าง ?

๑๐. ใครถวายบิณฑบาตแด่พระพุทธองค์ก่อนตรัสรู้ และก่อนปรินิพพาน ?

๑๑. พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพานที่ใด ต้นไม้อะไร ?

๒.๓ วิชาศาสนพิธี

บทนำ

๑. ศาสนพิธี คืออะไร ? ผู้ที่ได้เรียนรู้แล้วได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง ?

๒. ศาสนพิธี มีหมวดอะไรบ้าง ?

หมวดที่ ๑ กุศลพิธี

๑. วันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๖ เป็นวันอะไร? วันนั้นมีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้น ?

๒. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กำหนดไว้กี่วัน ? มีวันอะไรบ้าง ?

๓. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คืออะไร ?

๔. พุทธมามกะหรือพุทธมามิกา หมายถึง บุคคลเช่นไร ?

๕. อุโบสถศีล มีกี่ข้อ ? ข้อที่ ๓ ว่าอย่างไร ? การเข้าจำอุโบสถศีลนี้อยู่ในหมวดไหนของศาสนพิธี ?

๖. เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธี เจ้าภาพพึงกรวดน้ำและประนมมือรับพรตอนไหน ?

๗. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นิยมประกอบพิธีการบูชาเป็นพิเศษในปีหนึ่งๆ มีวันอะไรบ้าง ?

หมวดที่ ๒ บุญพิธี

๑. บุญพิธีมีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒. คำว่า “เจริญพระพุทธรมณต์” กับ “สวดพระพุทธรมณต์” ใช้ในพิธีต่างกันอย่างไร?

๓. ในพิธีทำบุญงานมงคล เจ้าภาพพึงจุดเทียนนำมนต์ เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธรมณต์สูตรใด ?

หมวดที่ ๓ ทานพิธี

๑. ปาฏิบุคคลิกทานต่างจากสังฆทานอย่างไร ?

หมวดที่ ๔ ปกิณกะ

๑. การแสดงความเคารพพระสงฆ์มีกี่วิธี ? อะไรบ้าง ?

๒. การแสดงความเคารพในศาสนพิธีมีอะไรบ้าง ? ในแต่ละอย่างมีวิธีปฏิบัติอย่างไร ?

๓. คำอาราธนาเบญจศีล ว่าอย่างไร ?

๔. การเพียรสังขมและการอาราธนา ต่างกันอย่างไร ?

๕. จงเขียนคำอาราธนาพระปริตรมาดู ?

๖. ในการประเคนของถวายพระ มีวิธีปฏิบัติอย่างไร ?

๒.๔ วิชาวิწყมูบ

กัณทที่ ๑ อุปลัมปทา

๑. ปัจจัยเครื่องอาศัยของบรรพชิตเรียกว่าอะไร ? มีกัอย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒. ภิกษุผู้ปฏิบัติอย่างไร จึงชื่อว่ามัสีล?

๓. นิสลัย ๔ ในอนุสลาณ ๘ อย่าง หมายถึงอะไร? มีอะไรบ้าง?

๔. อรณัยกั ๔ คัคืออะไร ? มีกัอย่าง ? อะไรบ้าง ?

๕. ฝึกปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาดีแล้ว จะได้รับประโยชน์อย่างไร ?

๖. นิสสัย และ อกรรมกิจ คืออะไร ? ทั้ง ๒ อย่างรวมเรียกว่าอะไร ?

กัณฑ์ที่ ๒ พระวินัย

๑. พระวินัย ได้แก่ อะไร ? ลักษณะที่เป็นนอเตกิจฉา คือที่ฝึกหัดลงละเมิดแล้วไม่สามารถจะแก้ไขได้ ได้แก่ อะไร ?

๒. พระวินัย คืออะไร ? ฝึกหัดรักษาพระวินัยแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร ?

๓. พุทธบัญญัติและอภิสมาจาร คืออะไร ? ทั้ง ๒ รวมเรียกว่าอะไร ?

๔. อาบัตติ คืออะไร ? อาการที่ภิกษุต้องอาบัตติ ๖ อย่างนั้น อย่างไหนเสียหายมากที่สุด ?

๕. อาบัตติ คืออะไร ? มีโทษกี่สถาน ? อะไรบ้าง ?

๖. อาบัตติ คืออะไร ? ว่าโดยชื่อมีอะไรบ้าง ?

๗. อาบัตติ คืออะไร ? อาบัตติที่เป็นโลกวัชชะและที่เป็นปณัตติวัชชะหมายความว่าอย่างไร ? จงยกตัวอย่างประกอบด้วย

๑๐. อตถกัจฉา และสตถกัจฉา ได้แก่ อាប់ติอะไร ? ทั้ง ๒ อย่างนั้น ภิกษุต้องเข้าแล้ว จะเกิดโทษอย่างไร ?

๑๑. พระภิกษุผู้รักษาพระวินัยดีโดยถูกต้องแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร ?

๑๒. ครูกาบัติ ที่แก้ไขได้ก็มี ที่แก้ไขไม่ได้ก็มี ที่แก้ไขได้ ได้แก่ อាប់ติอะไร ที่แก้ไขไม่ได้ ได้แก่ อាប់ติอะไร ?

กัณฑ์ที่ ๓ สิกขาบท

๑. สิกขาบทที่มาในพระปาติโมกข์มีเท่าไร สิกขาบทว่าด้วยปาราชิกมีอะไรบ้าง ?

๒. สิกขากับสิกขาบท ต่างกันอย่างไร ? อย่างไหนมีเท่าไร ? อะไรบ้าง ?

๓. อะไรเรียกว่า สิกขาบท ? มาจากไหน ?

๔. สิกขา คืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?

กัณฑ์ที่ ๔ ปาราชิก

๑. ภิกษุทำคนอื่นให้ถึงแก่ความตาย ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒. ภิกษุแก้งฆ่าสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัติอะไร ?

๓. ภิกษุพยายามฆ่าตนเอง แต่ทำไม่สำเร็จ จะต้องอาบัติอะไร ?

๔. ปาราชิกทั้ง ๔ สิกขาบท เป็นสจิตตกะหรืออจิตตกะ ? เพราะเหตุใด ?

๕. ในอทินนาทานสิกขาบท กำหนดราคาทรัพย์ เป็นวัตถุแห่งอาบัติไว้อย่างไรบ้าง ?

๖. สังหาริมทรัพย์ และ อสังหาริมทรัพย์คือทรัพย์เช่นไร ? ภิกษุจะต้องอาบัติถึงที่สุดเพราะลักทรัพย์ทั้ง ๒ อย่างนั้นเมื่อใด ?

๗. พูดอย่างไรเรียกว่า อวดอุตริมนุสธรรม ?

๘. ปาราชิก ๔ สิกขาบทไหนที่ภิกษุใช้ให้คนอื่นทำก็ต้องอาบัติถึงที่สุด ?

กัณฑ์ที่ ๕ สัจฉาภิเสส

๑. สัจฉาภิเสส มีกี่สิกขาบท ? ภิกษุต้องอาบัตินี้จะพ้นได้ด้วยวิธีอย่างไร ?

๒. ภิกษุประพฤติอย่างไร ชื่อว่าประทุษร้ายตระกูล ?

๓. ภิกษุโจทก์ภิกษุอื่นด้วยอาบัติปาราชิกอย่างไร ภิกษุผู้โจทก์จึงต้องอาบัติ
สัจฉาภิเสส ?

๔. ภิกษุมีความกำหนด จับต้องกายอนุปสัมบัน ต้องอาบัติอะไร ?

๕. ข้อความว่า ภิกษุชักสื้อให้ชายหญิงเป็นผัวเมียกัน ตามสิกขาบทที่ ๕ แห่งสังฆาทิเสสนั้น หมายถึง การทำอย่างไร ?

๖. ภิกษุจับต้องกายมารดาในเวลาพยาบาลใช้ด้วยจิตกตัญญู ปรับเป็นอาบัติทุกกฏผิดหรือถูก เพราะเหตุไร ?

๗. คำว่า อาบัติที่ไม่มีมูล กำหนดโดยอาการอย่างไร ? ภิกษุโจทก์ภิกษุด้วยอาบัติที่ไม่มีมูลต้องอาบัติอะไร ?

๘. คำว่า มาตุคาม ในสังฆาทิเสส สิกขาบทที่ ๒ และ ๓ ต่างกันอย่างไร ?

กัณฑ์ที่ ๖ นิสสัคคิยปาจิตตีย์

๑. จีวรวรรค

๑. ผ้าไตรจีวร ที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุอธิษฐานไว้ใช้มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ?

๒. พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้ภิกษุขอจีวรต่อคฤหัสถ์ ผู้ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่
ปวารณา ได้ในสมัยใดบ้าง ?

๓. อติเรกจีวร และผ้าจํานำพรธา ได้แก่ ผ้าเช่นไร ?

๔. ไตรจีวร อติเรกจีวร ได้แก่ จีวรเช่นไร ?

๕. ไตรจีวร ประกอบ ด้วยผ้าอะไรบ้าง ? ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร ต้องปฏิบัติ
อย่างไร ?

๖. จีวร ฟ่านีสีทนะ อังสะ ฟ่าเซ็ดหน้า ย่ามผ้า เมื่อจะใช้สอย อย่างไรไม่ควรพินทุ
อย่างไรไม่ควร ? เพราะเหตุใด ?

๗. ภิกษุขอจีวรต่อสามีของน้องสาวแล้วได้มา เธอจะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๘. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

๑) อติเรกจีวร ๒) จีวรกาล ๓) อนุปลัมบัน ?

๙. ผ้าไตรครอง มีอะไรบ้าง ? ต่างจากอติเรกจีวรอย่างไร ?

๑๐. คำว่า ปวารณากำหนดปัจจัย หมายความว่าอย่างไร ?

๒. ปัตตวรรค

๑. ภิกษุรู้อยู่ น้อมลาภที่เขาจะถวายสงฆ์มาเพื่อตนต้องอาบัติอะไร ? ลาภนั้น
ได้แก่ อะไรบ้าง ?

๒. ภิกษุรู้อยู่ น้อมลาภที่เขา น้อมไปจะถวายสงฆ์ มาเพื่อตน เพื่อบุคคลอื่น เพื่อ
เจตีย์ เพื่อสงฆ์หมู่อื่น จะเป็นอาบัติอะไรได้บ้าง ?

๓. มีผู้นำอาหารบิณฑบาตมาถวายแก่สงฆ์ ภิกษุแนะนำให้ถวายแก่ตนเองและ
ได้มา เช่นนี้จะต้องอาบัติหรือไม่ ? ถ้าต้อง จะต้องอาบัติอะไร ?

๔. อติเรกจีวร อติเรกบาตร ได้แก่ จีวรและบาตรเช่นไร? จีวรและบาตรชนิดนี้
ภิกษุเก็บไว้ได้กี่วัน ?

๕. เกสัช ๕ ได้แก่อะไรบ้าง ภิกษุรับพระเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้กี่วันเป็นอย่างยิ่ง ?

๖. น้ำตาลทรายจัดเข้าในเกสัชประเภทใด ?

๗. ภิกษุต้องอาบัตินิสสัยกตียปาจิตตีย์ หรืออาบัติปาจิตตีย์ มีวิธีแสดงอาบัติ
ต่างกันอย่างไร ?

กัณฑ์ที่ ๗ ปาจิตตีย์

๑. มุสาวาทวรรคที่ ๑

๑. พุคอย่างไร ชื่อว่าส่อเสียดภิกษุ ? ภิกษุพุดอย่างนั้นต้องอาบัติอะไร ?

๒. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังเดียวกันกับสามเณร จะเป็นอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๓. ภิกษุนอนในที่มุงที่บังอันเดียวกับอนุปลัมบัน เป็นอาบัติหรือไม่อย่างไร ?

๔. ในปาจิตติย์ ภิกษุต้องอาบัติเพราะพูดเรื่องจริง มีหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?

๒. ฎคคามวรรคที่ ๒

๑. ภิกษุนำเก้าอี้ของสงฆ์ไปใช้ที่กลางแจ้งแล้ว เมื่อจะหลีกไป ฟังปฏิบัติอย่างไร?
ถ้าไม่ปฏิบัติเช่นนั้น ต้องอาบัติอะไร ?

๓. โภชนวรรคที่ ๔

๑. ภิกษุ ก อาพาธ ได้รับคำแนะนำให้ฉันอาหารในเวลาวิกาลเพื่อช่วยให้หาย ป่วย
เร็ว แล้วฉันตามคำแนะนำนั้น มีวินัจฉัยตามพระวินัยอย่างไร ?

๒. ลักษณะการประเคนประกอบด้วยองค์อะไรบ้าง ? การช่วยกันยกโต๊ะอาหาร
ขึ้นประเคนก็ดี การจับผ้าปูโต๊ะประเคนก็ดี ทั้ง ๒ วิธีนี้ถูกต้องหรือไม่? เพราะ
เหตุไร ?

๔. อเจตกวรรคที่ ๕

๑. ภิกษุขอปัจจัย ๔ ต่อผู้ที่ปวารณาไว้ มีพระพุทธานุญาตให้ปฏิบัติอย่างไร?

๕. สุราปานวรรคที่ ๖

๑. พระ ก. นำเบียร์มาให้พระ ข. ดื่ม โดยหลอกว่าเป็นน้ำอัดลม พระ ข. หลงเชื่อ จึงดื่มเข้าไป ถามว่า พระ ก. และ พระ ข. ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๒. ภิกษุซ่อนผ้าอาบน้ำฝน บาตร จีวร ก่องเข็ม ด้าย ของเพื่อนภิกษุหรือสามเณรเพื่อล้อเล่น เป็นอาบัติอะไรบ้าง ?

๓. ภิกษุช่อนบาตร จีวร ร่ม และรองเท้าของเพื่อนภิกษุเพื่อล้อเล่น ต้องอาบัติอะไรบ้าง ?

๖. รตนวรรคที่ ๕

๑. ภิกษุเข้าบ้านโดยไม่ได้บอกลาภิกษุอื่นผู้มีอยู่ในอาวาส ต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ? จงอธิบาย

กัณฑ์ที่ ๘ เสด็จวัตร

๑. วัตรที่ภิกษุสามเณรจะต้องศึกษาเรียกว่าอะไร ? มีทั้งหมดกี่ข้อ ?

๒. เสด็จวัตร คืออะไร ? แบ่งเป็นกี่หมวด ? หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

๓. เสด็จวัตร คืออะไร ? ภิกษุไม่ปฏิบัติตาม ต้องอาบัติอะไร ?

๔. ในการรับบิณฑบาต ภิกษุพึงปฏิบัติอย่างไรจึงถูกต้องตามเสขียวัตร ? จงตอบมาเพียง ๒ ข้อ

๕. ในเสขียวัตรมีสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้ภิกษุช่วยกันรักษาสีงแวดล้อมโดยอนุโลมไว้อย่างไร ?

๖. ภิกษุหนึ่งในบ้านพูดเสียงดังจะต้องอาบัติอะไร ?

๗. ข้อว่า เราจักรับบิณฑบาตโดยเคารพ นั้นมีอธิบายอย่างไร ?

๘. ภิกษุฉันพลาดทำกิจอื่นพลาด จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๙. ภิกษุฉันพลาดพูดพลาด จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

กัณฑ์ที่ ๕ อธิกรณสมณะ

๑. การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร ?

๒. อธิกรณ์ คืออะไร ? เมื่อเกิดขึ้นแล้วต้องทำอะไร ?

๓. อธิกรณ์ อธิกรณสมณะ คืออะไร ?

๔. การเถียงกันด้วยเรื่องอะไรจึงจัดเป็นวิวาทาธิกรณ์ ?

๕. วิวาทาธิกรณ์กับอนุวาทาธิกรณ์ ต่างกันอย่างไร ?

โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย

ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

www.pariyat.com